

Minister voor Rechtsbescherming

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Rechtspraak en Geschilopl.

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Aanbiedingsbrief plan- en procesevaluatie Mediation in
Strafzaken

Datum
31 mei 2024

Onze referentie
5495020

Bijlage(n)
2

1. Aanleiding

Om de inzet van mediation in strafzaken, als onderdeel van het herstelrecht, te verbeteren en/of effectiever in te zetten, is in 2022 het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) gevraagd om een evaluatie naar mediation in strafzaken uit te voeren. Dit heeft u toegezegd in het commissiedebat Arbitrage, mediation en herstelrecht op 22 juni 2023 en in de voortgangsbrief herstelrecht.¹ Het onderzoek is op 13 mei 2024 gepubliceerd. Met bijgevoegde aanbiedingsbrief wordt het onderzoek aan de Tweede Kamer aangeboden.

2. Geadviseerd besluit

Akkoord te gaan met het verzenden van een procedurele aanbiedingsbrief aan de Tweede Kamer en het eindrapport van het WODC-onderzoek 'plan- en procesevaluatie Mediation in Strafzaken'.

3. Kernpunten

De inhoudelijke beleidsreactie zal na de zomer (Q3) in een separate brief worden verzonden aan de Tweede Kamer. De bevindingen en aanbevelingen in het rapport hebben betrekking op verschillende ketenpartners in de strafrechtketen, waaronder het OM en de Rechtspraak. Daarom zal de reactie op de bevindingen op onderdelen met deze organisaties worden afgestemd.

4. Toelichting

Bevindingen van het onderzoek

In het onderzoek komt naar voren dat Mediation in Strafzaken (MiS) in één procent van de jaarlijkse strafzaken toegepast wordt. In de periode 2017-2022 ging het om 7.905 zaken waarbij ofwel de officier van justitie ofwel de rechter verwees naar MiS, waarvan 1.431 zaken met een jeugdige verdachte. Dit betekent volgens de onderzoekers dat er een onbenut potentieel aan zaken bestaat, waar MiS ingezet kan worden.

Professionals oordelen grotendeels positief over de ontwikkelde werkwijzen voor toepassing van mediation in de strafrechtpraktijk. Wel wordt de toepassing beperkt door de wijze van selectie van zaken en door knelpunten bij de inpassing in het reguliere strafproces. Professionals denken dan ook dat mediation in strafzaken vaker kan worden ingezet dan nu gebeurt.

¹ Kamerstukken II 2021/2022 29 279, nr. 721.

In het onderzoek worden vier denkrichtingen gegeven op basis waarvan mediation mogelijk kan worden doorontwikkeld en beter kan worden ingezet. Uitgangspunt van deze denkrichtingen is, aldus de onderzoekers, dat het (laten) onderzoeken van MiS moet worden gezien als een recht van slachtoffers en verdachten in het strafproces. Het gaat om de volgende denkrichtingen:

- Tegengaan van oneigenlijke selectiviteit in het verwijsp proces door o.a. inzet op bewustwording.
- Versterken van de rol van de mediationbureaus door hen bijvoorbeeld de eerste uitvraag bij slachtoffers te laten doen.
- Streven naar een sterkere organisatorische inbedding van MiS in het strafproces door o.a. intensievere betrokkenheid van ketenpartners en advocaten bij het mediationtraject.
- Aanpakken van knelpunten in voorlichting en communicatie. Maak duidelijk dat MiS niet in plaats komt van strafrechtelijke afdoening, maar tegemoet kan komen aan behoeften van slachtoffers én verdachten.

In de aangekondigde inhoudelijke beleidsreactie in Q3 zal op deze bevindingen worden ingegaan.

4.1 Politieke context

Inmiddels zijn er over dit rapport Kamervragen gesteld door het Kamerlid Lahlah (GL/PVDA). Over de beantwoording van die vragen wordt u separaat geadviseerd.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

5.1. Toelichting

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

**Directoraat-Generaal
Rechtspleging en
Rechtshandhaving**
Directie Rechtsbestel
Rechtspraak en Geschilopl.

Datum
31 mei 2024

Onze referentie
5495020